

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در کانون بین‌المللی منتقدان تئاتر»

(اعاده شده از شورای نگهبان)

مقدمه

لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در کانون بین‌المللی منتقدان تئاتر که در تاریخ بیست و دوم آبان هزار و سیصد و هشتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده و در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی برای شورای نگهبان ارسال شده بود، در تاریخ یازدهم آذرماه هزار و سیصد و هشتاد و هفت از سوی این شورا مغایر اصل هشتادم قانون اساسی شناخته و دارای ابهام اعلام شد.

تبیین و بررسی ایراد شورای نگهبان

مطابق اصل هشتادم قانون اساسی «گرفتن و دادن وام یا کمک‌های بدون عوض داخلی و خارجی از طرف دولت باید با تصویب مجلس شورای اسلامی باشد». در این خصوص نظر شورای نگهبان مبنی بر آن است که مصادیق گرفتن و دادن وام یا کمک‌های بدون عوض داخلی و خارجی باید به صورت موردی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده و صدور مجوز عام از سوی مجلس شورای اسلامی را در این خصوص برای دولت مغایر این اصل از قانون اساسی معرفی نموده است.

به همین دلیل شورای نگهبان متن ماده واحده را از آن حیث که به طور عام به دولت اجازه پرداخت کمک به کانون بین‌المللی منتقدان تئاتر را اعطا نموده است، مغایر اصل هشتادم قانون اساسی تشخیص داده است. در خصوص بندهای «۲» و «۳» ایراد شورای نگهبان بیان می‌گردد مطابق اصل هفتاد و هفتم قانون اساسی «عهدنامه‌ها، مقاله‌نامه‌ها، قراردادها و موافقتنامه‌های بین‌المللی باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد». در این راستا شورای نگهبان ذیل نظریات مختلف خود به لزوم تصویب متن اینگونه عهدنامه‌ها، قراردادها و امثال آن توسط مجلس شورای اسلامی تأکید کرده است.

عضویت در سازمان‌های بین‌المللی نیز یکی از موارد موافقتنامه‌های بین‌المللی بوده و به همین دلیل شورای نگهبان معتقد است در موارد عضویت ایران در یکی از نهادها یا سازمان‌های بین‌المللی نیز از آنجایی که اساسنامه این سازمان‌ها در حکم متن معاهده یا موافقتنامه‌های بین‌المللی محسوب می‌گردد، تصویب متن آن از سوی مجلس شورای اسلامی ضروری خواهد بود.

به همین دلیل شورای محترم نگهبان ذیل بند «۳» ایرادات خود در خصوص لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در کانون بین‌المللی منتقدان تئاتر، با عنایت به عدم ارسال متن اساسنامه در سربرگ‌های رسمی مجلس شورای اسلامی و با امضای رسمی رئیس مجلس همانگونه که در بند «۲» ذکر شده است، به تصویب رسیدن متن اساسنامه را توسط مجلس شورای اسلامی دارای ابهام دانسته است. به تبع این ابهام شورا وارد رسیدگی به متن اساسنامه نشده و بررسی آن را موکول به رفع این ابهام از سوی مجلس شورای اسلامی نموده است.

نتیجه‌گیری و پیشنهاد

اعطای صلاحیت پرداخت کمک به کانون بین‌المللی منتقدان تئاتر که در متن ماده واحده به آن اشاره شده مغایر اصل هشتم قانون اساسی بوده و عدم ارسال رسمی متن اساسنامه این کانون نیز برای شورای نگهبان ابهام عدم تصویب آن را از سوی مجلس شورای اسلامی ایجاد کرده است.

جهت رفع این ایراد و ابهام پیشنهاد می‌گردد عبارت «و یا کمک» از متن ماده واحده حذف شده و متن اساسنامه کانون نیز در صورت تصویب توسط مجلس به صورت رسمی به پیوست مصوبه برای شورای نگهبان ارسال گردد. براین اساس لازم است مجلس شورای اسلامی ابتدا متن اساسنامه را تصویب کند و سپس با اشاره به تعداد مواد اساسنامه در متن ماده واحده که می‌تواند مؤید تصویب متن آن توسط مجلس شورای اسلامی تلقی شود، جهت اظهارنظر به شورای محترم نگهبان ارسال نماید.